

др Соња СПАСОЈЕВИЋ
асистент Правног факултета Универзитета у Крагујевцу

ЗАШТИТА ОЗНАКЕ ГЕОГРАФСКОГ ПОРЕКЛА „PROSECCO“ ЗА ПЕНУШАВА ВИНА

Резиме

Предмет овог рада је заштитна ознака географског порекла за вина у праву Европске уније. Аутор најпре анализира пресуду немачког Управног суда у Триру у вези између Италије и Немачке око коришћења ознаке географског порекла „Prosecco“ за пенушава вина. Према пресуди овог Суда, која је донета априла 2009. године, немачки произвођачи вина слободно могу под знаком „Vino frizzante IGT“ да савладају у промету бисер вино које је произведено у Немачкој од италијанског сировог вина. Након анализе ове пресуде аутор указује на најважније одредбе Уредбе ЕУ бр. 1166/2009, донете неколико месеци након објављивања пресуде Суда у Триру, а које доводе у питање њену примену. У наставку рада, након указивања на спор између Италије и Хрватске око назива хрватске вина „prošek“, аутор у закључним размишљањима указује на пораст сировог између држава чланица ЕУ око заштитне ознаке географског порекла, као и на механизме којима државе прибегавају у циљу заштите својих производа са географским пореклом.

Кључне речи: *географске ознаке, ознаке порекла, пенушава вина, бисер вина.*

I Увод

У праву Европске уније ознаке географског порекла се штите на основу Уредбе 1151/2012. Из поља примене ове Уредбе изузети су називи вина и алкохолних пића, за која важи посебан режим. Када је реч о ознакама географског порекла за вина, од значаја је Уредба 479/2008 којом је замењена Уредба 1493/1999.¹

У винском сектору ознаке географског порекла су познате од давнина и распрострањене су у целом свету. Најпознатији примери су: *Bordeaux*, *Rioja*, *Chianti*, *Montepulciano*. Упркос томе, ознаке географског порекла за вина на европском плану нису на исти начин заштићене као и за друге пољопривредне и прехранбене производе. Европски прописи регулишу само основна питања. Имајући у виду различите системе заштите вина у државама чланицама, нарочито различите системе квалификације и означавања вина, регулисање појединих питања је препуштено државама чланицама.

Појмом ознаке географског порекла у смислу Уредбе 479/2008 обухваћене су две врсте ознака: ознаке порекла и географске ознаке. Ознака порекла у смислу ове Уредбе је назив одређене области, места или земље, који служи за обележавање вина, чији су квалитет или особине искључиво или битно условљени географском средином која укључује природне и људске факторе. Вино са ознаком порекла мора бити произведено у датој географској области, од грожђе пореклом из исте географске области, при чему је грожђе од сорте винове лозе врсте *Vitis vinifera*.

Географска ознака је, са друге стране, назив одређене области, места или земље, који служи за обележавање вина, чији су квалитет, репутација или друге особине приписују његовом географском пореклу. Вино са географском ознаком мора бити произведено у датој географској области, при чему најмање 85% грожђа употребљеног за производњу вина мора бити пореклом из дате географске области. Грожђе мора бити од сорте винове лозе врсте *Vitis vinifera*, односно сорти добијених укрштањем сорти врсте *Vitis vinifera* и других врста из рода *Vitis*.

У анексу IV Уредбе 479/2008 набројане су категорије производа од грожђа и вина: вино, младо вино (ново вино које је још увек у

1 Објављивањем Уредбе 1234/2007 престале су да важе све Уредбе које су у ЕУ донете након што је Савет ЕУ увео заједничку аграрну политику за пољопривредне производе и замењене су јединственим правним актом. Паралелна реформа у винском сектору извршена је на основу Уредбе 479/2008. Објављивањем Уредбе 491/2009, Уредба 479/2008 је потпуно инкорпорирана у Уредбу 1234/2007. Видети чл. 118(б) Уредбе 491/2009.

ферментацији), ликерско вино, пенушаво вино, квалитетно пенушаво вино, ароматизовано квалитетно пенушаво вино, газирано вино (пенушаво вино са додатим угљен диоксидам), полупенушаво вино (бисер вино), слабо газирано вино.

Међу набројаним категоријама вина за рад су од значаја пенушаво, газирано и бисер вино. У смислу анекса IV Уредбе 479/2008 под пенушавим вином се подразумева вино:

- а) које је добијено првом или другом алкохолном ферментацијом од свежег грождја, шире или вина;
- б) код којег се при отварању посуде ослобађа угљен диоксид који потиче искључиво од ферментације;
- в) које је у затвореној посуди при температури од 20°C због отопљеног угљен диоксида под притиском од најмање три бара;
- г) за које укупан удео алкохола *civées* намењеног његовој припреми не сме бити мањи од 8,5%vol.

Газирано пенушаво вино је производ који:

- а) се добија од вина без заштићеног имена порекла или географске ознаке;
- б) ослобађа када се посуда отвори угљен диоксид који у целини или делимично потиче од додатка тог угљен диоксида;
- в) које је у затвореној посуди при температури од 20°C, због отопљеног угљен диоксида, под притиском од најмање тро бара.

Бисер вино је производ који:

- а) се добија од вина, под условом да то вино има укупан удео алкохола од најмање 9%vol.;
- б) има стварни удео алкохола од најмање 7%vol.;
- в) које је у затвореној посуди при температури од 20°C, због отопљеног угљен диоксида под притиском од најмање 1 бар и највише 2 бара;
- г) чува се у посудама капацитета од 60 литара или мање.²

2 Видети анекс IV Уредбе 479/2008.

II Пенушаво вино *Prosecco*

У свету постоји много врста пенушавих вина, како по начину, тако и по месту производње.³ Најпознатије и најславније пенушаво вино је шампањац (фр. *Champagne*). Шампањац се производи у француској покрајини Шампањи, на традиционалан (тзв. шампаноаз) начин, на-кнадним врењем вина у боци у којој се ослобађа угљен диоксид. То је прилично дуг и скуп поступак, што утиче на прилично високу цену шампањца. Само пенушава вина произведена у покрајини Шампањи могу носити ознаку *Champagne*. Пенушава вина произведена у осталим покрајинама могу носити ознаку „*vins mousseux*“, а газирана вина „*vins mousseux gazeifiés*“. Истозначна ознака у Италији је „*metodo classico*“ или „*metodo tradizionale*“, а ознака „*Asti*“ сме да се користи само за квалитетна природна пенушава вина из истоимене италијанске области.

Поред шампањца у свету постоје ценовно прихватљивија вина, из различитих делова света, која имају довољан квалитет да би се у њима уживало. Једна од таквих су вина *Prosecco*, која се производе у тачно одређеним регионима на североистоку Италије. Изворно, *Prosecco* је име старе сорте грожђа из италијанске области Венето.⁴ Ово име води порекло од истоименог села код Трста. Са друге стране, ово име нема никакве везе са италијанским придевом *secco* (у преводу: суво). Од ове сорте грожђа прави се углавном благо пенушаво вино (ит. *Frizzante*), као и нормално газирано вино (ит. *Spumante*). На основу италијанског Закона од 28. јула 2009. године *Prosecco* више није име сорте грожђа, већ ознака порекла.⁵ Ово је потврђено Уредбом ЕУ бр. 1166/2009.

Према италијанским прописима само *Prosecco* из законом установљених области има статус „*DOC – Prosecco*“, односно од почетка априла 2010. године има статус „*DOCG*“.⁶ Вино „*DOC – Prosecco*“ сме

- 3 Пенушава вина су посебна врста специјалних вина са одређеном количином угљен диоксида, које при отварању боце ствара пену. Због присуства угљен диоксида пенушава вина имају резак и освежавајући укус, што је њихова основна карактеристика. Према начину производње пенушава вина могу бити природна и газирана. Код природних пенушавих вина угљен диоксид настаје искључиво од алкохолне ферментације, док се код газираних вина угљен диоксид додаје из челичних боца.
- 4 *Prosecco* је истовремено регион у Италији у коме се производи истоимено вино. То је у неку руку преседан у свету, јер је то једини регион који је добио име по сорти грожђа од које се производе вина у њој.
- 5 Закон је објављен у италијанском службеном листу: *Gazzetta Ufficiale della Repubblica* бр. 173. Сорта грожђа од које се прави вино *Prosecco* сада се зове Глера.
- 6 Ознаку „*Denominazione di Origine Controllata – DOC*“ носе вина са географским пореклом, која се контролишу од самог почетка производње. Она потпадају под строгу контролу порекла и за њих је стриктно прописан садржај алкохола и однос сорти грожђа у сваком вину, као и правила винификације. Највиша ознака

да се производи у областима Венето (ит. *Veneto*) и Фурланија-Јулијска крајина (ит. *Friaul Julisch Venetien*), док вино „*DOCG – Prosecco*“ може да се производи у округу Тревизо у регији Венето. Пенушава вина која се праве од сорте грожђа Глера у другим деловима Италије могу да носе само ознаку „*IGT*“.⁷

За разлику од француског шампањца и немачког секта, пенушаво бело вино *Prosecco* се производи шармат или танк методом, која подразумева да се други процес врења одвија у великим винским цистернама, а не у појединачним боцама. На тај начин се чувају сортне карактеристике и воћне ароме.

III Спор између Италије и Немачке око коришћења ознаке *Prosecco*

1. Чињенично стање

Тужилац у спору који је предмет овог рада је увозио из Италије у Немачку стоно вино на чијој етикети је стајао податак „*Indicazione Geografica Tipica*“ (*IGT*). Овом вину тужилац је у Немачкој додавао угљен диоксид. Вино је потом пуњено у флаше и од 2001. године стављано у промет као бисер вино на чијој етикети је стајао податак „*Vino frizzante IGT*“. Новембра 2008. године надлежни вински контролор је обавестио тужиоца да на етикети вина произведеног у Немачкој не сме да стоји ознака „*IGT*“. Појам „*IGT*“ је италијанска ознака географског порекла која сме да се користи само за вина произведена према одговарајућим правилима, у тачно одређеним регијама у Италији. Овом обавештењу претходило је писмено које је италијанско министарство привреде, саобраћаја, пољопривреде и виноградарства упутило Дирекцији за контролу и услуге у Триру са захтевом да предузму одговарајуће мере, као и упозорење тужиоцу да производња *IGT* бисер вина у Немачкој није дозвољена.

Крајем децембра 2008. године тужилац подноси тужбу, сматрајући да је коришћење спорне ознаке на вину произведеног у Немачкој дозвољено. У тужби тужилац је истакао да је *IGT* вино заправо стоно вино из Италије у смислу анекса I тач. 13 Уредбе бр. 1493/1999, које независно од порекла сме да се производи у држави чланици ЕУ. Исто важи и за бисер вино, које се према анексу I тач. 17 Уредбе 1493/1999 производи од стоног вина. Пошто ни чл. 51 Уредбе 1493/1999, ни чл. 28

квалитета вина у Италији је „*Denominazione di Origine Controllata e Garantita-DOCG*“. Ову ознаку носе вина са контролисаним и гарантованим пореклом.

7 *Indicazione Geografica Tipica – IGT.*

Уредбе 753/2002 не садржи нарочита правила, стоно вино сме и према чл. 38, ст. 3(1) Уредбе 753/2002 такође да се означи као бисер вино са додатком „порекло у Италији“, ако је грозђе расло у Италији. Осим тога, према новој Уредби 479/2009 бисер вино без географског податка сме да се продаје са податком о сорти грозђа *Prosecco* од кога је вино направљено.⁸ Из тога произилази да је производња *IGT* бисер вина дозвољена и ван Италије. Осим тога, тужилац је истакао и да се бисер вино од сорте грозђа *Prosecco* производи не само у региону Вене-то, у коме грозђе расте, него у целој Италији. По мишљењу тужиоца регионална ограничења производње вређају принцип слободе кретања робе у смислу чл. 23 ff Уговора ЕУ. Тужилац је такође скренуо пажњу и на чл. 2 Уредбе 510/2006, који ознаке порекла јасно не везује за место производње. Превара потрошача се, по мишљењу тужиоца, искључује обележавањем производа као бисер вино на чијој етикети стоји податак о произвођачу. У смислу наведеног тужилац је тужбом тражио да суд утврди да тужени није овлашћен да тужиоцу забрани стављање у промет бисер вина под ознаком „*Vino frizzante IGT*“, а које је произведено у Немачкој од италијанског стоног вина.

IV Ставови италијанске стране (одбрана туженог)

За разлику од тужиоца, тужени је сматрао да је стављање у промет бисер вина које производи тужилац под ознаком „*Vino frizzante IGT*“ недозвољена. У прилог таквој тврдњи, тужилац се позвао на чл. 28 Уредбе 753/2002 према коме је „*IGT*“ ознака географског порекла за стоно вино пореклом из Италије. То значи да је стављање ове ознаке на бисер вино произведено у Немачкој недозвољено, пошто се појам производња не односи само на пољопривредну производњу, него и на крајњи производ. У том смислу морала би постојати гаранција да крајњи производ одговара важећим италијанским прописима, што ипак немачки надлежни органи не би могли да контролишу.

Ограничење ознаке географског порекла „*IGT*“ на италијанске производе произилази и из навођења „*Indicazione Geografica Tipica*“ – *IGT* у анексу III Уредбе 753/2002 под рубрику италијански традиционални појмови у смислу чл. 28 ове Уредбе. У одговору на тужбу тужени се позвао и на нарочиту заштиту ознака географског порекла према чл. 22 ТРИПС-а, тако да се у том смислу може поставити питање да ли се ознака порекла може односити и на порекло додатка, када се крајњи производ производи било где. Тужени је такође указао и на дефиницију

8 Уредба 479/2009 ступила је на снагу 1. августа 2009. године. Ступањем на снагу ове Уредбе престала је да важи Уредба 1493/1999.

ознаке порекла из чл. 2 Уредбе 2081/92, као име предела, одређеног места и у изузетним случајевима земље, из ког производ потиче, и чији су квалитет или особине претежно или искључиво условљени географском средином која укључује природне и људске факторе и чија се производња, прерада и припрема у целини одвијају на ограниченом подручју. Појам ознака порекла из Уредбе 2081/92 може се односити и на винске производе. Из тога произилази да бисер вино има порекло у Италији ако се тамо припрема, производи и прерађује, што је случај само ако је вино тамо достигло стање спремно за флаширање. Ово ипак недостаје бисер вину које је произвео тужилац.

V Пресуда Управног суда

У напред описаном спору између Италије и Немачке око коришћења ознаке *Prosecco* за пенушаво вино надлежни Управни суд у Триру је на усменој расправи 23. априла 2009. године донео пресуду да тужена страна не може да забрани тужиоцу да под ознаком „*Vino frizzante IGT*“ ставља у промет бисер вино које је произведено у Немачкој од италијанског стоног вина. У образложењу пресуде Суд у Триру се позвао на чл. 49, ст. 1 Уредбе 1493/1999 и чл. 27, ст. 1 немачког Закона о вину. У смислу ових прописа, производи који не одговарају европским прописима, односно немачком Закону о вину не смеју да се ставе у промет, осим ако постоји оправдани изузетак у смислу ч. 27, ст. 2 Закона о вину. Суд је нашао да скраћеница „*IGT*“ на етикети вина које је тужилац произвео не вређа ове прописе, услед чега тужени не може да забрани стављање у промет таквог вина.

У образложењу своје пресуде Суд се позвао и на чл. 38 Уредбе 753/2002. Овај члан, у вези са наводима у анексу III, који садржи листу традиционалних појмова у смислу чл. 24 Уредбе, регулише да је „*indicazione geografica tipica – IGT*“ традиционални географски појам за вина из Италије у смислу чл. 28 Уредбе и да у односу на стоно вино које се означава као *IGT* вино са пореклом у Италији држава произвођач може да пропише строжије националне прописе за примену ових традиционалних појмова и о томе обавести Комисију. Даље, у чл. 38, ст. 3–5 изричито је предвиђено да државе чланице могу донети правила у односу на примену географских појмова. Такву могућност Италија није искористила.

У образложењу пресуде Суд се позвао и на чл. 38, ст. 3 Уредбе 753/2002. Овај пропис предвиђа да у вези са применом анекса VII одељак А(4) Уредбе 1493/1999 бисер вино које је произведено у ЕУ може да се означи једном географском ознаком и у том случају ознака бисер вина се састоји из а) појма „бисер вино“, б) имена географске области и

в) традиционалног специфичног појма. По уверењу Већа Суда у Триру из овога се може закључити да навођење скраћенице *IGT* за географску област могу задржати не само бисер вина која су произведена у тој области. Пошто европски законодавац у чл. 38, ст. 3 Уредбе 753/2002 циља само на бисер вина произведена у ЕУ и при чему је за квалитет бисер вина од значаја основно вино које је употребљено за његову производњу, овај пропис према мишљењу Већа Суда у Триру се може разумети само тако да се питање да ли постоји бисер вино са географским податком може одредити само према томе које је вино употребљено за његову производњу. Пошто је за производњу бисер вина тужилац употребио искључиво италијанско *IGT* стоно вино, примена скраћенице *IGT* на етикети бисер вина не може бити спорна.

Веће Суда у Триру, такође, није могло да се сложи са ставовима тужене стране да се код примене појма „*IGT*“ у производњи бисер вина мора водити рачуна о националном италијанском праву. У спорном случају релевантно је само то да ли је основно – *IGT* вино које је коришћено у производњи бисер вина произведено према италијанским прописима, што је кроз одговарајуће увозне папире и документовано. Производња крајњег производа у Немачкој мора да се обави према важећим немачким прописима.

Веће Суда у Триру се, такође, није могло сложити ни са позивом тужене на ТРИПС и Уредбу 2081/92. Ова Уредба, на шта је тужилац са правом указао, је престала да важи 30. марта 2006. године када је ступила на снагу нова Уредба 510/2006. Ова Уредба у чл. 2, ст. 1(а) и 1(б), као и у ст. 2 јасно истиче да ознака порекла као име предела, одређеног места или у изузетним случајевима земље, која служи за обележавање пољопривредног или прехрамбеног производа, није идентична са географском ознаком. Осим тога, Уредба 753/2002 познаје додуше појам „ознака порекла“ али га не доводи у везу са одредбама о примени географских ознака. Суд је нашао и да обележавање бисер вина које производи тужилац не вређа чл. 22 и чл. 23 ТРИПС-а. Овај споразум у чл. 22 дефинише географске ознаке као „ознаке које идентификују одређену робу пореклом са територије чланице, региона или локалитета са те територије, где се дати квалитет, реноме или друге карактеристике робе суштински могу приписати њеном географском пореклу“. Овај пропис не садржи, дакле, општу забрану коришћења географских ознака. Одредбе ТРИПС-а штите географске ознаке само кроз општу забрану преваре о географском пореклу и кроз забрану изазивања опасности замене или кроз општу забрану преваре промета.⁹ По мишљењу Суда опасност замене и преваре не постоји у датом случају, јер без обзира што

9 Roland Knaak, „Der Schutz geographischer Herkunftsangaben nach dem TRIPS-Abkommen“, *Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht – Internationaler Teil*, бр. 8–9/1995, стр. 642–647.

тужилац бисер вино производи у Немачкој, ово вино има италијанско порекло у смислу одговарајуће одредбе ТРИПС-а, пошто порекло, врста и квалитет вина коришћеног у производњи имају изузетан значај у оцени крајњег производа. У том смислу, помињање географског порекла италијанског вина које је коришћено у производњи вина у Немачкој није преварни податак о пореклу бисер вина. Осим тога, јасно истицање немачке ознаке „*Perlwein*“ (у преводу: бисер вино) на етикети искључује превару о месту производње вина.

Пресуда Суда у Триру, у корист произвођача вина у Немачкој, донета је 23. априла 2009. године. У међувремену, на иницијативу Италије у ЕУ је донета Уредба 1166/2009 за промену и исправљање Уредбе 606/2009 са одредбама за спровођење Уредбе 479/2008. Имајући у виду да је Уредба 1166/2009 донета 30. новембра 2009. године, са ретроактивним важењем од 1. августа 2009. године у наставку рада ћемо указати на њене најважније одредбе које доводе у питање примену пресуде Суда у Триру.

Уредба 1166/2009 у преамбули истиче разлоге доношења ове Уредбе. Тако у тачки 1 преамбуле истакнуто је да се у Уредби 606/2009 помиње заштићена ознака порекла „*Prosecco di Conegliano Valdobbiadene*“ и „*Montello e Colli Asolani*“. Ове ознаке се мењају, на основу италијанског Закона из 2009. године, у заштићене ознаке „*Prosecco*“, „*Conegliano Valdobbiadene – Prosecco*“, „*Colli Asolani – Prosecco*“ и „*Asolo – Prosecco*“. У истом Закону се сорта грожђа „*Prosecco*“ сада означава као „*Glera*“. Да не би дошло до замене између ознаке порекла „*Prosecco*“ и имена сорте грожђа „*Glera*“, у Уредби 606/2009 је ознака „*Prosecco*“ замењена ознаком „*Glera*“, када се мисли на сорту грожђа.¹⁰ Разлог доношења Уредбе 1166/2009 је и службено саопштење надлежних италијанских органа да се сорта грожђа „*Prosecco/Glera*“ не сме гајити у региону „*Trentino-Alto Adige*“. Из тог разлога у Уредби 606/2009 не би требало да се овај регион наводи као регион у коме сме да се гаји ова сорта грожђа.¹¹

После ступања на снагу Уредбе 1166/2009 анекс II Уредбе 606/2009 мења се и гласи:

1. „У делу Б, ст. 4(а) друга реченица се замењује следећим: „Међутим, ароматизовано квалитетно пенушаво вино може да се производи на традиционалан начин, користећи као састојак „*Cuvée*“ вина, добијена од грожђа сорте „*Glera*“ које је убрано у регионима „*Veneto*“ и „*Friuli-Venezia Giulia*“.¹² За заштиту ознаке „*Prosecco*“ на европском ни-

10 Видети преамбулу (тач. 2) Уредбе 1166/2009.

11 Видети преамбулу (тач. 3) Уредбе 1166/2009.

12 Видети чл. 1, тач. 1 Уредбе 1166/2009. „*Cuvée*“ означава купажирање, тј. мешање вина од исте или различитих сорти грожђа, вина из истих или различитих година или мешање вина из различитих танкова.

воу од значаја је и чл. 1, тач. 2(6) Уредбе 1166/2009 који гласи: „У параграфу 9(a) друга реченица се замењује следећим: Изузетно, ароматизовано, квалитетно пенушава вино са заштићеним географским пореклом може да се произведе, уз коришћење *Cuvée* вина добијених од грозђа сорте „*Glera*“ које је убрано у регионима са ознаком порекла „*Prosecco*“, „*Conegliano Valdobbiadene – Prosecco*“, „*Colli Asolani – Prosecco*“ и „*Asolo – Prosecco*.“ Тачка 3 истог члана гласи: „У прилогу 1, термин „*Glera*“ се убацује након термина „*Girò N*“ и брише се појам „*Prosecco*.“

Имајући у виду напред цитиране одредбе Уредбе 1166/2009 у Европској унији од 1. августа 2009. године није више дозвољено ставити на етикету флаше пенушаваг вина ознаку „*Prosecco*“ произведеног од сорте грозђа „*Glera*“ ван региона *DOC*, односно *DOCG* „*Prosecco*“.

VI Спор око хрватског вина „*Prošek*“

Prošek је далматинско десертно вино које се вековима производи сушењем грозђа на ветру, како би се концентрисао грозђани шећер. Вино се производи од више врста белог и црног грозђа. Током приступних преговора које је Хрватска водила у циљу уласка у ЕУ, упозорена је од стране Европске комисије да после уласка у ЕУ произвођачи вина „*Prošek*“ неће моћи под тим називом да стављају вино како на домаће, тако и на европско тржиште. Током ових преговора хрватско министарство пољопривреде је, међутим, тражило од Европске комисије да вино задржи назив и да се овај традиционални израз уврсти у Анекс XII Уредбе 607/2009. Као аргументе за то хрватско министарство је истакло да је назив „*prošek*“ према некин изворима у употреби још од 14. века, да се различито пише од италијанског *Prosecco* и да је хрватско вино потпуно другачије у односу на италијанско вино. Међутим, то није био довољан аргумент да се хрватским винарима дозволи да наставе да користе назив „*prošek*“ за вина после уласка Хрватске у ЕУ. Наиме, Европска комисија је истакла да би коришћење традиционалног израза прошек довело до високог ризика збуњивања потрошача, јер назив фонетски подсећа на заштићену ознаку порекла *Prosecco* која је заштићена у ЕУ.

После оваквог става Европске комисије хрватско министарство пољопривреде је позвало произвођаче далматинског десертног вина „*prošek*“ да своје пословање прилагоде новим прописима, јер после уласка Хрватке у ЕУ није више могуће користити тај назив. У новонасталој ситуацији хрватски винари су кренули у потрагу за новим именом, а међу предлозима су „*Vino Dalmato*“ и „*Dalmatinsko dezertno vino*“

За разлику од Хрватске која је изгубила спор око назива „*Prošek*“, Грци су у сличном спору са Италијом, такође око вина, успели да до-

кажу да на њиховом острву Санторини постоји традиција производње вина под именом *Vinsanto*. Данас се, дакле, исто име *Vinsanto* користи за италијанска вина из Тоскане и за грчка вина са острва Санторини.

VII Закључак

Сукоб држава чланица ЕУ у вези заштите ознака географског порекла бројних пољопривредних производа поприма из дана у дан све веће размере. У овом тренутку предмет највећих спорења је вино. Примера ради, спор између Мађарске и Словачке око назива вина „*Tokaj*“ започет је уласком обе државе у ЕУ, 1. маја 2004. године, и трајао је једну деценију. Европски суд правде донео је 13. фебруара 2014. године пресуду којом је одбио тужбу коју је Мађарска поднела против Словачке, а којом је тражила да се искључиво мађарским произвођачима вина призна право коришћења назива „*Tokaj*“ за вино.¹³ Пресуди Суда у Луксембургу претходила је жалба, коју је две године раније уложила Мађарска на одлуку истог Суда, којом је одбијен захтев Мађарске да се из електронског именика ЕУ, такозване Е – Бахусове листе уклони словачки назив вина еквивалентног њиховом. За разлику од сличног спора између Мађарске и Италије око назива „*Tokaj*“ за вино, који је решен у корист Мађарске закључењем споразума између Мађарске и ЕУ, што је Европски суд правде потврдио пресудом од 12. маја 2005. године,¹⁴ спор између Словачке и Мађарске није окончан. Наиме, ЕУ је 2011. године усвојила свеобухватну реформу у области производње вина. Од десет постављених захтева, државе у спору су испуниле само један: у Брисел су послале каталог својих винских производа, а не и најважније – опис, садржај и начин производње вина. Разлог за то је правило ЕУ, „ако нема заједничког виногорја, онда се не могу под истим именом производити вина са тог подручја“. У спорном случају заједничко виногорје не постоји, а под истим именом се производи вино пореклом из различитих држава. Дакле, недавном пресудом Европског суда правде није окончан спор између Мађарске и Словачке око назива вина „*Tokaj*“.

Са друге стране, у спору око назива „*Prosecco*“, који је анализиран у раду, видели смо како државе ЕУ штите своје називе као ознаке географског порекла и обезбеђују њихову заштиту у другим државама чланицама. Имајући у виду механизме заштите ознака географског порекла којима прибегавају државе чланице ЕУ, једно од питања, када је

13 Видети пресуду Европског суда правде у предмету C-31/13. Текст пресуде доступан је на адреси: <http://lexetius.com/2014,229>.

14 Видети пресуду Европског суда правде у предмету C-347/03. Текст пресуде доступан је на адреси: <http://dejure.de>.

реч о уласку Србије у ЕУ, је и питање заштите ознака географског порекла за српске прехранбене производе. Наиме, имајући у виду да је назив „*slivovice*“ заштићен у Немачкој и Чешкој, „*ajvar*“ у Словенији, а вино под називом „*Bermet*“ у Хрватској, Србију ће на путу уласка у ЕУ, између осталог, пратити проблеми у вези са заштитом пољопривредних и прехранбених производа са географским пореклом.

Sonja SPASOJEVIĆ, PhD

Assistant at the Faculty of Law University of Kragujevac

PROTECTION OF PROTECTED GEOGRAPHICAL INDICATION “PROSECCO” FOR SPARKLING WINES

Summary

The subject of this paper is protection of protected geographical indication of wine in the EU Legislation. Author first analyzes Administrative Court judgment in Trier in the dispute between Italy and Germany about the use of protected geographical indication of “Prosecco” for sparkling wines. According to the judgment of the Court, which was made in April 2009, it enables German wine makers to continue producing and selling their sparkling wine as “Vino Frizzante IGT” which was produced in Germany from the Italian table wine. After the analysis of this judgment author emphasizes the most important provisions of EU Regulation No 1166/2009, made several months after the publication the judgment of the Court in Trier which question its implementation. In the continuation of the paper, after the indications of dispute between Italy and Croatia over Croatian wine named “prošek”, author in final considerations highlights an increase in disputes between EU member states over protection of protected geographical indications, as well as mechanisms they use in order to protect it.

Key words: *geographical indications, designation of origin, sparkling wine, aerated sparkling wine.*